14/08/2019

“Ο λαός μας στρέφει ικετευτικά το βλέμμα του στην Παναγία”

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Καστορίας

Του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καστορίας Σεραφείμ, Υπερτίμου και Εξάρχου Άνω Μακεδονίας

Προσευχητικά, μέσα στη λατρεία της Ορθοδόξου Εκκλησίας μας, πλησιάζουμε σήμερα το πρόσωπο της Υπεραγίας Θεοτόκου. Ακουμπάμε τα χείλη, τα όμματα και τα μέτωπα1, όπως ψάλλει ο ιερός υμνογράφος της Εκκλησίας μας, στη νεκρική της κλίνη και δεχόμαστε το άρωμα της μητρικής παρακλήσεως και βοηθείας. Γιατί απλούστατα, η Θεοτόκος έγινε αφορμή ζωής δια της οποίας δόθηκε σε εμάς η πραγματική ζωή, που είναι ο Χριστός. Γι’ αυτό και ο λόγος Του είναι χαρακτηριστικός : «εγώ ήλθον ίνα ζωήν έχωσι και περισσόν έχωσιν»2. Έτσι, όπου υπήρχε ο θάνατος, εκεί ανέτειλε η ζωή αφού ο Χριστός, η όντως Ζωή, κατήργησε

το θάνατο και χάρισε στο ανθρώπινο γένος την αθανασία και την αιώνια μετοχή του ανθρώπου στην Βασιλεία των Ουρανών.

Και καθώς «όποιος αγγίζει τα αγγεία όπου έχουν το μύρο, παίρνει για τον εαυτό του την ευωδία και όποιος πλησιάζει μία μεγάλη φλόγα λαμβάνει από αυτήν θερμότητα, έτσι πολύ περισσότερο κάθε ενδεής, όταν πλησιάζει το πυρ της αγάπης του ελέους και της ευσπλαχνίας όπου πάντοτε ανάπτει στο στήθος της Παναγίας, εξάπαντος λαμβάνει βοήθεια, ευεργεσία και χάριτας»3. Γιατί τα σπλάχνα της Παναγίας είναι πλήρη από ευωδία φιλανθρωπίας, αγάπης και ευσπλαχνίας, αφού έφερε στον κόσμο την μοναδική αγάπη που είναι ο Μονογενής Υιός και Λόγος του Θεού.

Έτσι, ο ευσεβής λαός μας έχοντας μέσα του ακμαίο το αισθητήριο της Πίστεως, στρέφει το βλέμμα του ικετευτικά και παρακλητικά κατ' αυτές τις δίσεκτες ημέρες στο πρόσωπο της Παναγίας και με ιδιαίτερη χαρά και πνευματική ευφροσύνη εορτάζει το Αυγουστιάτικο Πάσχα, τον ζωηφόρο θάνατο και την αθάνατη Κοίμηση της Κυρίας Θεοτόκου. Στα κατάσπαρτα θεομητορικά προσκυνήματα της πατρίδος μας, μπροστά στην αγία της μορφή, δροσίζει τα φρυγμένα από την αμαρτία χείλη του και δηλώνει αμετάκλητα την ελπίδα και την προσδοκία του στο πάνσεπτο πρόσωπό της, επαναλαμβάνοντας μαζί με τον ιερό υμνογράφο : «Την πάσαν ελπίδα μου εις σε ανατίθημι, Μήτερ του Θεού, φύλαξον με υπό την σκέπην σου».

Ας αφήσουμε λοιπόν σήμερα, αυτή την επιφανή ημέρα της Πίστεώς μας, να μας χειραγωγήσει για το σεπτό πρόσωπό της ο Άγιος Ανδρέας Επίσκοπος Κρήτης ο Ιεροσολυμίτης, ο οποίος σε μία περίφημη ομιλία του στο γεγονός της Κοιμήσεώς της, την ονομάζει λαμπάδα : «εκείνη η Λαμπάς ην, δι' ης της δικαιοσύνης τον ήλιον η φύσις υπέρ φύσιν εδέξατο»4.

Α. Λαμπάς η Θεοτόκος

Λαμπάς η Θεοτόκος και μάλιστα φωτοδόχος, όπως την ονομάζει ο εμπνευσμένος ποιητής του Ακαθίστου Ύμνου. Είναι εκείνη που σαν λαμπάδα φωτίζει τους ανθρώπους που βρίσκονται στο σκότος της αμαρτίας και στην αγνωσία του θελήματος του Θεού. Το φως της είναι το άκτιστο φως του Χριστού που η χάρη του Αγίου Πνεύματος άναψε μέσα στη θεοδόχο γαστέρα της. Είναι το φως της θείας αληθείας μέσα στο οποίο πλάστηκε ο άνθρωπος και το οποίο σβήστηκε μετά την παράβαση και την παρακοή μέσα στον Παράδεισο της τρυφής. Έτσι, το λυχνάρι της ψυχής, χωρίς να διαθέτει αυτό το φως, πλησίαζε καθημερινά και βίωνε τον πνευματικό θάνατο, που είναι ο χωρισμός από τον Θεό. Γι' αυτό και όταν ο Χριστός έγινε Άνθρωπος στα πανάχραντα σπλάχνα της, οδήγησε τον άνθρωπο

στην αληθινή θεογνωσία και του χάρισε το φως το αληθινό, αφού άλλωστε ο Ίδιος είναι το Φως του κόσμου• όχι απλώς ένα φως, αλλά το μοναδικό Φως : «Εγώ ειμι το φως του κόσμου• ο ακολουθών εμοί ου μη περιπατήση εν τη σκοτία, αλλ’ έξει το φως της ζωής»5.

Β. Λαμπάς η Θεοτόκος

Είναι η φαεινή λυχνία, κατά τον Προφήτη Ζαχαρία, ο οποίος χιλιάδες χρόνια πριν προέλεγε : «εώρακα και ιδού λυχνία χρυσή όλη, και το λαμπάδιον επάνω αυτής, και επτά λύχνοι επάνω αυτής»6. Είναι εκείνη, όπως την προτυπώνει ο Προφήτης, που εβάστασε «το φως του κόσμου»7. Όπως το φως υποβαστάζεται από την λυχνία, έτσι και το φως της θεότητος βαστάζεται από την ανθρώπινη λυχνία, που είναι η Αειπάρθενος. Και, όπως ο ρόλος της λυχνίας είναι βασικός και απαραίτητος στην μετάδοση του φωτός, έτσι και χωρίς την λυχνία, χωρίς αυτήν την λαμπάδα, είναι αδύνατη η ευεργετική ακτινοβολία του φωτός. Γίνεται λοιπόν φανερό πως η Παναγία πραγματοποίησε τον σκοπό για τον οποίο δημιουργήθηκε ο άνθρωπος, πως ανέσυρε την ανθρώπινη φύση μέχρι τον Παράδεισο. Ο Υιός και Θεός της ανέστησε την φύση μέσα στα σπλάχνα της και την οδήγησε στους κόλπους της Παναγίας Τριάδος, όπως θα τονίσει χαρακτηριστικά ο Άγιος Νικόλαος ο Καβάσιλας8. Είναι δε πάρα πολύ συγκινητικά τα όσα γράφει ο ιερός πατήρ για την παρουσία και τη διακονία της Παναγίας στη σωτηρία του κόσμου : «Δεν δημιούργησε η Θεοτόκος τον άνθρωπο, αλλά τον βρήκε χαμένο, δηλαδή κατεστραμμένο. Ούτε πάλι μας έδωσε την φύση αλλά την συντήρησε, ούτε μας έπλασε αλλά έγινε βοηθός του Πλάστου, γιατί προσέφερε εκείνα με τα οποία αναπλαστήκαμε. Έτσι, την πρώτη καθαρότητα στη φύση μας την έδωσε η Μητέρα, ο δε Υιός της μας έδωσε την δεύτερη και καλύτερη»9.

Σε αυτήν τη φωτοδόχο λαμπάδα που ακοίμητα καίει στο υπερουράνιο θυσιαστήριο ενώπιον του θρόνου της Θείας Μεγαλωσύνης καταφεύγουμε κι εμείς σήμερα, ταπεινωμένοι και πληγωμένοι από τα δικά μας λάθη και τις δικές μας παραβλέψεις. Γιατί γνωρίζουμε κι εμείς μαζί με τον θεοφόρο Νείλο της Δαμασκού, τον Άγιο Ιωάννη τον Δαμασκηνό, πως αυτή που «πάντα θεσμόν εγκωμίων υπέρκειται»10, σαν μητέρα που είναι, γνωρίζει κάθε πτυχή και λεπτομέρεια της ζωής μας. Αυτή μπορεί να μας δώσει ανάσα ζωής και ελπίδα σωτηρίας. Γιατί πιστεύουμε ότι, αφού η Θεοτόκος μετέχει στη δόξα του Υιού της, συμβασιλεύει μαζί Του, αλλά και διευθύνει εκεί στα δεξιά του θρόνου Του ως «βασίλισσα πεποικιλμένη»11, κατά την έκφραση του προφητάνακτος Δαυίδ, όλα τα γεγονότα της Εκκλησίας και του κόσμου που εκτυλίσσονται μέσα στο χρόνο.

Αυτή εισακούει τον πόνο των παιδιών της,

αυτή σκουπίζει τα δάκρυα και χαρίζει παρηγοριά και θεραπεία, αφού είναι «των θλιβομένων η χαρά και των αδικουμένων η προστάτις»12,

αυτή είναι η θερμή μεσιτεία στον Υιό και Θεό της για τις ανάγκες και τη σωτηρία του κόσμου, αφού «ουδέν γαρ μέσον μητρός και Υιού»13.

Αυτήν παρακαλούμε και σήμερα να επιβλέψει στην ταπείνωση των παιδιών της, να σώσει την νεολαία της14, να σκεπάσει με τον μανδύα της προστασία της τα παιδιά της αλλά και την πολυβασανισμένη πατρίδα μας, που την μακαρίζει και την τιμά σήμερα που γιορτάζουμε την πάνσεπτο Κοίμησή της και την εις ουρανούς μετάστασή της.

«Δέσποινα πρόσδεξαι τας δεήσεις των δούλων σου και λύτρωσαι ημάς από πάσης ανάγκης και θλίψεως»15.

Παραπομπές:

1. Ὠδή θ’ ἑορτῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου
2. Ἰω. 10,10
3. Ἅγιος Νικόδημος ὁ Αγιορείτης, Ἀόρατος Πόλεμος – Ἀπόδοση στὴ νέα Ἑλληνική, Ἔκδοση Συνοδείας Σπυρίδωνος Ἱερομονάχου, Νέα Σκήτη, Ἅγιον Ὄρος 2013, σ.σ. 206-207
4. Ἅγιος Ἀνδρέας Κρήτης, Λόγος ΙΒ΄ εἰς τήν κοίμησιν τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, PG 97,1068
5. Ἰω. 8,12-13
6. Ζαχ. 4,2
7. Ἰω. 8,12
8. Ἅγιος Νικόλαος Καβάσιλας, Λόγος εἰς τήν πάνδοξον Κοίμησιν τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν καί Παναχράντου Θεοτόκου, Π. Νέλλα, Ἡ Θεομήτωρ, σ. 34
9. ὅ.π. σ.σ. 104-108
10. Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, Ἐγκώμιον εἰς τήν ἐνδοξον Κοίμησιν τῆς Παναγίας Θεοτόκου Β’, ΕΠΕ 9,272
11. Ψαλμ. 44,10
12. Παρακλητικός Κανών εἰς τήν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον
13. Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, Ἐγκώμιον εἰς τήν πάνσεπτον Κοίμησιν τῆς Θεομήτορος Γ’
14. Δοξαστικό Ἑσπερινοῦ Ἑορτῆς
15. Θεοτοκίον ἦχος πλ. δ’